

Opinie & Debat

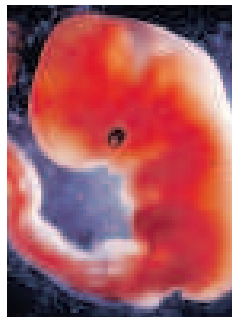
Genen kun je selecteren in plaats van bewerken

In de rubriek 'De andere kant' in de Vonk van zaterdag 6 februari en in het artikel 'Bewerken menselijk dna mag' (in Groot-Brittannië, Ten eerste, 2 februari) wordt gesproken over het genetisch modificeren van embryo's zonder de techniek bij naam te noemen of te beschrijven.

Het gaat om CRISPR-Cas9, door het tijdschrift *Science* uitgeroepen tot de wetenschappelijke doorbraak van 2015. Daarna worden er voorbeelden genoemd van erfelijke aandoeningen die voor reparatie met deze techniek in aanmerking zouden komen.

Hierbij wordt echter voorbij gegaan aan de vraag of er iets te repareren valt in het embryo. Zo erven veel erfelijke aandoeningen dominant over. Dit betekent dat een kind van een aangedane ouder 50 procent risico heeft om de aanleg voor die ziekte te erven. Je moet dus eerst testen of het embryo de betreffende erfelijke aanleg wel heeft, want bij 50 procent van de embryo's is het repareren niet nodig.

Nu, zo'n techniek bestaat. Die heet PGD en wordt al geruime tijd in Nederland toegepast. PGD is een afkorting voor preïmplantatie genetische diagnostiek.

Embryo Foto AP

Bij PGD

worden na een IVF-procedure in een vroeg embryonaal stadium één of enkele cel(len) getest op de erfelijke aanleg, waarna een embryo zonder de aanleg voor de aandoening geplaatst wordt in de baarmoeder.

Bij PGD vindt selectie en geen manipulatie plaats. Jaarlijks kiezen enkele honderden paren voor PGD. Zij zien deze methode vaak als hun enige kans op een kind zonder de ernstige erfelijke ziekte, die zij zelf hebben of die in hun familie voorkomt.

Bij de introductie van PGD was er politieke weerstand en angst voor het creëren van kinderen met wenselijke eigenschappen, hetgeen gelukkig niet bewaarheid is geworden.

Aangaande genbewerking het volgende. Het leven is onzeker, dat is zeker, maar zonder risico's te nemen, komen we niet vooruit. Risico-beheersing is de uitdaging, niet het blokkeren van vooruitgang in de wetenschap.

Het is een goede zaak om onderzoek te doen naar het voorkomen van ernstige genetische ziektes, en daarom is het verantwoord om menselijke embryo's te onderwerpen aan genetisch onderzoek, binnen door de maatschappij vastgestelde grenzen.

Dr. F.J. Hes, voorzitter Vereniging Klinische Genetica Nederland (VKN)

Prof. C.E.M. de Die-Smulders, klinisch geneticus

Prof. E.J. Meijers-Heijboer, klinisch geneticus

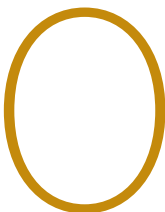
Hou Syrische Koerden in toom in

Betsy Udink, auteur van *In Koerdische kringen* en *Meisjes van Atatürk, zonen van de sultan*.

Syrië

We hebben de Koerden nodig om IS murw te slaan en Turkije om de Syrische vluchtelingen tegen te houden. Zie hier het dilemma voor het Westen.

Onbedoelde gevolgen. Elke oorlog heeft ze. Een waarschijnlijk niet bedoeld gevolg van Nederlandse deelname aan de oorlog tegen IS kan de

stichting van een PKK-staat in het noorden van Syrië zijn. We gaan namelijk steunen op de Koerden van het semi-rijkje Rojave: 'Richting waarin de zon ondergaat' oftewel West-Koerdistan. De daar heersende Democratische Unie Partij (PYD) en haar gewapende tak, de Veiligheidscomités (YPD), zijn PKK. De PKK is de Koerdische guerrillabeweging die in Turkije in oorlog is met de staat. Bij ons staat de PKK op de lijst van verboden terroristische organisaties. De PYD/YPD niet.

Er is geen verschil tussen de PKK en de PYD/YPD. De Syrische tak is voortgekomen uit de PKK en wordt militair aangevoerd door het hoge commando in de PKK-schuilplaats in het

Qandil-gebergte op het punt waar Iran, Irak en Turkije samenkomen. In de huidige oorlog in Zuidoost-Turkije gijzelt de PKK, net als het leger en de politiemacht, onschuldige burgers. In deze stadsguerrilla zet de PKK kinderen van 15 jaar in en beweert dat de tieners spontaan de wapens hebben gegrepen. Maar daar waar de PKK heerst, is geen ruimte voor spontaneiteit of eigen initiatief.

De Koerden van Rojave stammen grotendeels af van Turkse Koerden die in perioden van zware vervolgingen de grens over vluchtten. In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw opereerde de PKK vanuit Syrië. Abdullah Öcalan, de Stalin van de PKK, had er zijn hoofdkwartier. In plaats van hun dienstplicht in het Syrische leger te vervullen, konden Syrische Koerden zich aansluiten bij de

Rojave-Koerden willen gebied ten westen van de Eufraat veroveren

PKK en tegen Turkije vechten. Tussen de zeven- en tienduizend van hen zijn in de Turks-Koerdische oorlog omgekomen.

De huidige leider van de PYD, Salih Muslim, is een product van de PKK. Ook nu zijn het moorddadige regime van Bashar al-Assad en de PYD/YPD goede maatjes. Assad legt de Koerden nauwelijks iets in de weg en zij het regime niet. Kamishli, de 'hoofdstad'

van Rojave, wordt gedeeld met ambtenaren en geheime diensten van Assad. Kamishli hangt vol met megafoto's van 'dokter' Bashar. Elders in Rojave zijn dat afbeeldingen van Abdullah Öcalan. Hij is voor de rest van zijn leven opgesloten op het gevangeneiland Imrali in de Zee van Marmara; de straf voor zijn aandeel in de veertigduizend slachtoffers die de afgelopen 35 jaar zijn gevallen in de strijd tussen de Turkse staat en de PKK.

Rojave is in de greep van de cultus van Apo, Oom, zoals Öcalan door zijn aanhangers wordt genoemd. Elke andere mening dan die van de PYD wordt in Rojave met geweld onderdrukt; hetzelfde in de Turkse steden en dorpen waar de PKK heerst. PKK-Koerden uit Turkije zullen voor onze militaire adviseurs niet te onderscheiden zijn van YPD-strijders.

Verblind door onze angst voor aanslagen door radicale moslims zien we niet dat de PKK en de PYD totalitaire organisaties zijn. We zien alleen wat we willen zien: dat het feminisme en het secularisme van de Apoïsten een garantie zouden zijn voor de bescherming van de mensenrechten. We hopen dat we hen door middel van 'goede gesprekken' verder af zullen houden van etnische zuiveringen waaraan zij zich eerder in een aantal door hen veroverde Arabische en Turkmeense dorpen in Syrië schuldig hebben gemaakt.

Alles wat de PYD/YPD en de PKK doen, is gericht op het behoud van de autonomie van Rojave en op het veroveren van het gebied tussen de Eufraat en het kanton Afrin in noordwest-Syrië. Daarmee zullen ze een aaneengesloten grondgebied hebben, een eigen Republiek Koerdistan. Het zal ze niets kosten om tegen Nederland te zeggen dat ze daarvan afzien. Ze gaan er toch voor: linksom of

Vrouwelijke PKK-strijders in Sinjar,

rechtsom. IS verslaan is voor hen slechts een onderdeel van een grotere strijd. Het deel van Syrië dat ze erbij willen hebben, ligt langs de grens met Turkije. Hier wonen een miljoen mensen; meer niet-Koerden dan Koerden: onder meer Arabieren en aan de Turken verwante Turkmenen. Beide groepen willen niet onder Koerdisch gezag leven. Bovendien is deze streek nooit Koerdisch geweest.

Collignon

